

skaber til at sende en Delegeret til Deltagelse i Turen. Indbydelsen blev efterkommet overalt, og Rejsen fik i alle Henseender et udmærket Forløb; alt gik som det var planlagt, og paa Rejsen herskede det ypperligste Kammeratskab i det brogede, kosmopolitiske Selskab. Forbindelser og Venskaber blev knyttet for Livstid, et Resultat, der foruden det videnskabelige, paa mange Maader kommer de geografiske Selskaber til Gode. Ekskursioner af den Art var allerede paatænkt i Forslagene til en Verdensunion imellem de geografiske Selskaber, fremsat af dette Selskabs Delegeret paa Kongressen i Genève 1908 og vedtaget her og i Rom 1913, men som det saa ofte gaar, opstaar som Følge af Udviklingen den samme Idé paa forskellige Steder af Jorden uden nogen tilsyneladende direkte Forbindelse. De forenede Stater var i Stand til at føre en saadan Idé ud i Virkeligheden; thi de besad Midlerne dertil, ikke alene de pekuniære, men tillige et Land, der hyder Geografen alt, hvad han ønsker af Studieobjekter særlig indenfor den fysiske og økonomiske eller Erhvervsgeografiens Omraade. For at nævne noget er der rig Lejlighed til at studere Istidsfænomenernes Virkning paa Jordoverfladen i Østen, Gletsjerfænomenerne og vulkanske Virkninger i Vesten, normale, æoliske og marine Erosioner, Deltaaflejringer, alle Arter af Klimaer fra det nordiske til det aride og tropiske, ligesom Plantegeografien finder et Væld af Stof. Der eksisterer næsten intet Mineral, Metal eller den Stenart eller Halvædelsten, som ikke træffes i U. S., og hvilke Spor blot disse faa nævnte Fakta sætter paa Erhvervslivet og forøvrigt ogsaa paa det aandelige Liv, Kulturen, kan der skrives lange Værker om.

Ligesom U. S. er i den Situation at være næsten eller aldeles økonomisk uafhængig af den øvrige Jord, saaledes ogsaa med Geograferne i U. S. De behøver ikke som vi andre at rejse langt bort til andre Himmelstrøg for i Praksis at studere det heterogene Stof, Geografien maa søge Næring af, det ligger alt indenfor U. S. Rayon.

Der kunde derfor ikke ske noget heldigere Valg til en saadan Ekskursion end den netop fuldendte, til hvis yderligere Succes Amerikanernes enestaaende, storslaaede Gæstfrihed og Evne til at omgaas Mennesker bidrog. Værket giver en Oversigt over Ekskursionens Tilblivelse, dens Historie, dens Deltagere, detailleret Plan over alle Ekskursionerne, de forskellige Taler og Foredrag, der holdtes af

Amerikanere og Evropæere, Det indeholder forskellige Afhandlinger om Ekskursionen Objekter, forsaavidt de ikke er publicerede andet Steds, Oversigt over de Arbejder, der hidtil er udgivne om Ekskursionen af dens Medlemmer, et godt Kort af den fulgte Rute samt mange Illustrationer, hvoriblandt Billeder af Ekskursionens fortrinlige, aktive Arrangører og Ledere, Professor Davis og Brigham (sidstnævnte er nu Præsident for de samlede geografiske Associationer i U. S. samt de evropæiske Delegerede. Det foreliggende Bind vil være for Deltagerne et kærkomment Minde om Ekskursionen og vil staa som et smukt Monument for American geographical Society og den geografiske Verden i U. S. A.

Af Ekskursionens Medlemmer ligger nu flere i Skyttegravene, maaske med Vaabnet rettet mod dem, de paa Ekskursionen levede sammen med som Venner i fælles Interesser. Er det et skævt Udslag af Verdenskulturen, eller er det Ukrudtet, der er vokset op over Kulturplanterne? De sidste plejer at være sartere end de første. At vise om det er Kulturmenneskene, der regerer de ukultiverede, eller det omvendte, var mulig en Afhandling, geografisk belyst, værd. Samtidig kunde der maaske gøres et Forsøg paa at definere Begrebet »Kulturmenneske«.

Ole Olufsen.

Gunnar Andersson: Australien, Natur och Kultur.
Stockholm, Gugo Gebers förlag, 1915, 264 S.
med 48 planscher, 2 kartor och 30 textfigurer.
7 Kr.

Prof. Gunnar Anderssons Bog om Australien er en indholdsrig Bog og forfriskende ved sine mange nye Synspunkter og sin livlige Stil. Det er i bedste Forstand en moderne geografisk Studie, i hvilken Forf. søger at give en udviklingshistorisk Forklaring af og Baggrund for de australske Menneskesamfund og deres Ejendommeligheder, med andre Ord: en biologisk Forbindelse mellem »Natur og Kultur«.

Forf., der er Professor i Geografi ved Handelshøjskolen i Stockholm, har øjensynligt sat det Maal for sit Besøg i Australien i August 1914 at studere det biologiske og fysisk-geografiske Grundlag, hvorpaa Nutidens australske Statssamfund har bygget deres Kultur — bevidst og ubevidst. Hans alsidige naturvidenskabelige Kundskaber og hans Evne til at træffe Kærnen i en Sag, parret med den Uforsagthed, hvormed han gaar løs paa hvad

som helst han har sat sig for, har ret kunnet arbejde sammen paa denne Bog. Dens brogede Indhold vidner derom. Snart faar vi et kort og klart Rids af Australiens Indvandringshistorie, snart et livligt Billede af et Besøg i Vest-Australiens Guldstæder eller paa en Kvægfarm i Queensland. Da er det Handelsgeografen, der taler; men andetsteds undersøger Glacialgeologen Skurestriberne fra Permo-Karbontiden paa Klipperne i Syd-Australien, eller Botanikeren falder i Henrykkelse over Victorias prægtige Skovkløfter med de elegante Træbregner.

Mest er det dog den økonomiske Side af Australiens Udvikling — altsaa Næringsvejene —, som der gøres Rede for, og hvis Afhængighed af de særegnede ydre Kaar (Klima, Plantevækst og Jordbund, inkl. Mineralforekomster) klart belyses. Bogen er derfor i første Linje en Erhvervsgografi.

Kapitelvis gennemgaas Bjærgværksdrift (hovedsagelig Guldminerne), Skovhugst, Faareavl og andet Kreaturhold, Irrigation og Jordbrug (Hvedeavl, Mejeribrug, Sukkerdyrkning og Frugtav) o. s. v., alt sammen hvad jeg vilde kalde de »primære« Næringsveje, hvoraf Australiens hvide Befolkning lever.

De følgende Kapitler behandler Samfundets mere »sekundære« Næringsveje: Handel, Industri, Trafikmidler. Derved føres man over i Spørgsmaalene om Bebyggelse, Arbejdsforhold og Politik. De interessante tilsyneladende Modsætninger, Arbejderregimente paa socialistisk Grund, men dog med meget stærk Protektionisme og ikke ringe Militarisme, klargøres indgaaende og bringes i For-

hold til den særegnede Vej (»a white Australia« med Udelukkelse af de andre Menneskeracer), som den sociale Udvikling gaar i Australien. Særlig disse sidste Spørgsmaal har Forf. øjensynlig behandlet con amore.

Antydningerne af Bogens Indhold vilde ikke være fuldstændige, om der ikke blev gjort opmærksom paa, at Forf. gennem hele Bogen peger paa, hvad Nytte Sverige og Australien gensidig kan have af hinanden (svensk Tømmer, australsk frosset Kød o. s. v.).

Man kunde maaske have ønsket endnu flere Emner behandlede, Emner, som enten slet ikke eller kun i ringe Grad berøres. Jeg savner saaledes adskilligt af mere naturvidenskabelig Art; Australiens mærkelige Dyreverden omtales f. Eks. praktisk set ikke. Men man maa erindre, at saa vilde Bogen blive større; thi at presse mere ind paa dens 264 Sider, end Forf. har gjort, vilde næppe være muligt. Tværtimod, det er forbavsende, saa kondenseret Stoffet er og alligevel saa let læseligt.

Ind i Teksten er der sat en Del Tekstfigurer, mest grafiske Fremstillinger. Foruden dem er der 48 smukt udførte Planscher, hver indeholdende 1—4 Billeder efter Fotografier. Dette rige Billedstof bidrager i høj Grad til Bogens tiltalende Udseende.

Enhver Skandinav, der har Lyst til at vide noget om Nutidslivet paa vor Antipode, vil i Prof. Anderssons Bog finde en overkommelig og vel-skreven Vejledning.

C. H. Ostenfeld.

Ny Literatur.

(Indkommet til Det kongelige danske geografiske Selskab.)

Evropa.

Aarhus Aa, af J. Kr. Findal, 8°, 28 S. m. Illustr.

Det kgl. danske Søkort-Arkiv: Fyr og Taagesignal-Stationer i Kongeriget Danmark 1916. 8°, 173 S.

Amerika.

American Geogr. Society: Memorial Volume of the Transcontinental Excursion of 1912, 8°, 407 S. med talr. Illustr. og 1 Kort.

The Wind Cave National Park, Season of 1915. 8°, 12 S.

U. S. Geolog. Surv.: Bull. Nr. 544, 569, 581, 587, 593, 594, 601, 602, Water Supp. Paper Nr. 342, 353, 354, 356, 357, 358, Prof. Paper Nr. 87, 90.

Polarlandene.

Roald Amundsens Antarctic Expedition Scientific Results. Meteorology. by H. Mohn, 1915, 8°, 78 S.

Forskelligt.

Katalog over Norske Sjøkarter, den 1. Januar 1916, 8°, 10 S.

Nogle Erindringer i 2 Dele af Balthasar Münter, 1915, 8°, henhv. 224 og 209 S. med Illustr.

Geographisch-Statistische Tabellen aller Länder der Erde, 1916, von Frantz von Juraschek. (Købt af Selskabet).

Kort.

Norges Geogr. Opmaaling: Hamar, Skien, Voss, Moss, Fet og Sjørfold 1:100,000 og Kristiania 1:250,000 og Geologisk Oversigtskort over det sydlige Norge 1:1000,000.

Det kgl. danske Søkort-Arkiv: Nr. 263 og 264 1:1200,000, Nr. 267 1:60,000 og Nr. 274 1:40,000.

Danske Søkort af Jens Sørensen, 1646—1723 med dansk og engelsk Tekst, udgivet af Johannes Knudsen.